

Orimattilan yläkoulujen ohjaussuunnitelma

Laatutavoitteet:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- Orimattilan yläkouluissa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit
- Oppilaalla on oikeus 7-9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanvalvojaan/luokanopettajaan
- Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on maksimissaan noin 200 ohjattavaa
- Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Mikä on eri toimijoiden rooli onnistuneessa ohjauksessa hyvän ohjauksen kriteerien mukaan?

Rehtori / Apulaisrehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät ja kohdenneet resurssit. Rehtori tukee koulun oppilaanohjaajaa sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita.

Rehtorin / apulaisrehtorin ohjaukselliset tehtävät:

- Arvioinnin ohjauksellinen kehittäminen, todistukset ja hallinnolliset päätökset (esim. koulun vaihto, oppilaaksi otto).
- Joustavien opetusjärjestelyiden ja oppimisympäristöjen toteuttaminen (esim. yhteisopettajuus ja joustavat opetusryhmät).
- Alueellisen yhteistyön koordinointi (esim. nivelyhteistyö).
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen ja kehittämisen.

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät:

- On hallinnon asiantuntija.
- Hänen tehtäviään on mm. hallinnollisten tunnusten jakaminen.
- Toimii Opintopolun yhteyshenkilönä.
- Kouluttautuu riittävästi ohjaukseen liittyvien asioiden hoidossa ja hallinnollisten järjestelmien käytössä. (Esimerkiksi Wilma, Primus, Opintopolku, Valpas)

Aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää oppiaineensa käytänteisiin ja vastaa opetusryhmänsä ryhmäytymisestä.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä ottaa huomioon ryhmädynamiikan omilla tunteillaan.
- Seuraa oppilaidensa hyvinvointia ja opintojen etenemistä omassa oppiaineessa yhdessä huoltajien kanssa ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti.
- Antaa tarvittavaa ohjausta koululaisen taidoissa, oppimaan oppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa taidoissa.
- Tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.

Luokanvalvojan ohjaukselliset tehtävät:

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Pitää ryhmälleen Minä ja meidän -luokka oppitunnit.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).
- Huomioi arviointikeskusteluissa ja oppilaspalavereissa tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen 8.-9. luokkalaisille.

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Yhteistyössä luokanopettajien ja aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat sekä tukee luokanopettajia ja aineenopettajia monipuolisten opiskelumenetelmien käytössä.
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelyistä.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa.

Kuraattorin ohjaukselliset tehtävät:

- Kuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Hän on tukena myös elämän eteen tuomissa haastavissa tilanteissa, kuten sosiaalisesti haastavissa tilanteissa.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmäytymistä.

Psykologin ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tekee tarvittavat oppimiseen liittyvät arvioinnit ja lausunnot.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.

Terveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.

Oppilaanohjaajan työtehtävät 7–9.luokilla:

- Antaa henkilökohtaista ohjausta. Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kerran kaikille 9.-luokkalaisille ennen yhteishakua.
- Antaa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta tarvitseville 8.-9-luokan oppilaille.
- Pitää luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti.

- Oppilaanohjauksen ydinsisällöt liittyvät opintojen aikaiseen ohjaukseen.
- Ohjaa jatko-opintoihin hakeutumiseen ja ammatinvalintaan.
- Tutustuttaa oppilaita työelämään TET-jaksojen ja mahdollisten yritysvierailujen välityksellä.
- Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.
- Ylläpitää vuorovaikutusta sähköisten järjestelmien kautta (mm. Wilma).
- Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa.
- Osallistuu moniammatilliseen opiskelijahuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana.
- Suunnittelee ja koordinoi ohjausta oman koulun sisällä.
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin.
- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa.

RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS

Teema	Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?
Koko koulu ohjaa <ul style="list-style-type: none"> • Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Laadukas ohjaus <ul style="list-style-type: none"> • Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Rehtori kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollista. • Luokanvalvoja seuraa oppimisessa edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukee oppilaita koulun arjessa. • Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppilaita oppimaan omassa aineessa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rehtorit, opettajat, opot

<p>ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit. • Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että henkilökohtaisesti. • Henkilökohtaista ohjausta tarjotaan vähintään kerran kaikille 9.luokkalaisille. • 8.-9. lk tehostetun ohjaussuunnitelman oppilaille henkilökohtainen ohjaus. 	
<p>Työvälineet ja niiden hallinnointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wilma • Primus/Kurre • Koski • Opintopolku • Valpas 	<ul style="list-style-type: none"> • Wilma on koko yhteisön tärkeä kommunikointiväline. • Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta. • Primus/Kurre -ohjelmat ovat koulu tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot ja suoritukset. • Koski-tietovarantoon siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa. • Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa. • Oppilaita ohjataan tekemään yhteishaku tai vastaava opintopolussa. • Oppivelvollisuuden suorittamista valvotaan Valppaan kautta 	<ul style="list-style-type: none"> • Koko koulu • Koulusihteeri • Rehtori ja koulusihteeri • Koulusihteeri • Koulusihteeri • Opo • Opo
<p>Ohjaus nivelvaiheissa, yhteishaku ja jatko-ohjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelvaiheen ohjaus ja yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa. • Oppilaille järjestetään mahdollisuuksia tutustua yläkoulussa opiskeluun sekä 	<ul style="list-style-type: none"> • 6.luokan oppilaiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja tiedonsiirto. • Kesken lukuvuotta tulevien tai koulua/luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Yhteistyö lähettävän tai vastaanottavan koulun kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opo, koulunuorisotyöntekijä, kuraattori, laaja-alainen erityisopettaja • Opo, rehtori, laaja-alainen erityisopettaja, luokanvalvoja, kuraattori, koulunuorisotyöntekijä

<p>opiskeluun toisen asteen oppilaitoksissa Yhteishaku ja jatko-ohjaus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjauksella varmistetaan oppilaan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisissä hakujärjestelmissä • Jatko-ohjauksella varmistetaan oppilaan siirtyminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin tai muuhun ohjattuun toimintaan. 	<ul style="list-style-type: none"> • 7.luokkalaisten ryhmäyttäminen. • Yhteishausta tiedottaminen, huoltajan kuuleminen sekä hakuihin valmistautuminen ja määräajoista muistuttaminen erilaisin viestintätavoin. • Vuoden aikana niiden 17-vuotta täyttävien oppilaiden, jotka eivät saa päättötodistusta lukuvuoden loppuun mennessä, ohjaaminen aikuisten perusopetukseen tai muuhun soveltuvaan koulutukseen tai toimintaan. • Tiedonsiirtolomakkeen täyttö sekä lähetys toisen asteen oppilaitoksiin. • Yhteishaun tulosten tultua kesällä tapahtuva jälkiohjaus sekä tilastointi. • Viimeisenä tarkastelupäivänä ilman toisen asteen opiskelupaikkaa olevien ilmoittaminen asuinkunnalle. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opo, nuorisopalvelut, SRK, kuraattori, luokanvalvojat • Opo • Opo • Opo, laaja-alainen erityisopettaja, aineenopettaja, erityisluokanopettaja • Opo, etsivä nuorisotyö • Opo
<p>Jatko-opintomahdollisuudet ja niihin tutustuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista jatko-opintoihin • Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. • Oppilaille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin sekä jatko-opintoihin avoimissa ovissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta. • Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opo, opettajat, rehtorit
<p>Työelämäyhteistyö, työelämätietous ja työelämään tutustuminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • TET-jaksolla oppilas pääsee tutustumaan työelämään. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opo, opettajat, rehtorit

<ul style="list-style-type: none"> • Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä ja työllistymistä • Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yritysvierailukäynnit eri oppiaineiden puitteissa ja teemapäivinä. • Yrityskylävierailu mahdollisuuksien mukaan. • Yhteistyö yrittäjien ja työelämän kanssa. • Osana kaupungin opetussuunnitelmaa on yrittäjyyskasvatusohjelma. Yrittäjyyskasvatus lävistää kaikki oppiaineet. • Opo käy aktiivisesti (ja muut ohjauksesta vastaavat mahdollisuuksien mukaan) työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa ja tapahtumissa. 	
<p>Tasa-arvo ohjauksessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. • Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä. • Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opetuksessa, yleisessä puheessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen. • Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi. Oppilaanohjauksessa käsitellään eri ammattialoja ja kouluasteita sukupuolisensitiivisestä näkökulmasta. • Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja. • Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koko koulu
<p>Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita tuetaan itsenäiseen ainevalintojen tekemiseen. Oppilaita ja 	<ul style="list-style-type: none"> • Opo, opettajat, rehtorit

<ul style="list-style-type: none"> • Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. • Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja kouluyhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen. 	<p>huoltajia informoidaan vaihtoehtoista ja valintaprosessista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa. • Oppilasta kannustetaan itsearviointiin. Oppilaalle järjestetään arviointikeskusteluita. • Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta) 	
<p>Vuorovaikutteinen yhteistyö ja osallistaminen ohjauksen tukena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja sujuvaa • Oppilaiden osallistaminen ja moniammatillinen ja monialainen yhteistyö • Yhteistyö lähialueen koulujen kanssa sekä eri koulutuksen järjestäjien ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tukee oppilaan sujuvaa siirtymistä eri kouluasteille ja jatko-opintoihin • Uusin ohjauksellinen tietotaito koulun käytössä 	<ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut. • Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa. • Kannustetaan oppilaita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen. • Yhteistyö muihin oppilaitoksiin, hoitavien tahojen yksiköihin, lastensuojeluyksikköihin, yrityksiin, työelämään sekä yhteisöihin ja järjestöihin. • Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitettuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppilaille ja työyhteisöön. 	<ul style="list-style-type: none"> • Koko koulu

	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään. 	
<p>Ohjauksesta tiedottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista perusopetuksessa. • Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan ohjaukseen liittyvistä asioista (vanhempainillat, nettisivut, ohjauskeskustelut, Wilma-viestit ja –tiedotteet) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opo, rehtorit, opettajat